

Sygn. akt XVII Amc 7/03

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2004 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: SSR Witold Rękosiewicz

Protokolant Monika Pałaszewska

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2004 r., w Warszawie na rozprawie
sprawy z powództwa Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie
przeciwko Canal + Cyfrowy Spółka z o.o. w Warszawie
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje Canal + Cyfrowy Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie stosowania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o nazwie „Regulamin umowy o abonament” o treści: „Abonent, który przy zawarciu umowy, w ramach akcji promocyjnej otrzymał do używania antenę satelitarną w wypadku, gdy po upływie pierwszego 12- miesięcznego okresu umowy zawartej na okres 12 miesięcy nie przedłuży umowy na kolejny okres 12 miesięcy albo, jeżeli rozwiąże umowę przed upływem tego kolejnego okresu, zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz operatora CYFRY + tytułem „kary umownej, kwoty 100 (sto) złotych”
2. wpis ostateczny od pozwu ustala na kwotę 500 zł (pięćset) i nakazuje kasie Sądu Okręgowego w Warszawie pobranie tej kwoty od Canal + Cyfrowy Spółki z o.o. w Warszawie,

- zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego.

SSR Witold Rękosiewicz

Uzasadnienie

Powód Miejski Rzecznik Konsumentów w Warszawie wniósł o uznanie za niedozwolone i zaskarżenie stosowania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o abonament używanego przez pozwanego Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o. w Warszawie.

Powód zakwestionował następujące postanowienie wzorca umowy:

art. 10 § 8 pkt b „Abonent, który przy zawarciu umowy, w ramach akcji promocyjnej otrzymał do używania antenę satelitarną w wypadku, gdy po upływie pierwszego 12- miesięcznego okresu umowy zawartej na okres 12 miesięcy, abonent nie przedłuży umowy na kolejny okres 12 miesięcy albo, jeżeli rozwiąże umowę przed upływem tego kolejnego okresu, zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz operatora CYFRY +, tytułem kary umownej, kwoty 100 złotych”.

Uzasadniając pozew powód stwierdził, że zakwestionowane postanowienie art. 10 § 8 pkt b regulaminu umowy o abonament w zestawieniu z pkt 4 umowy o abonament – „Okres umowy – sposób płatności” prowadzi do wniosku, iż wbrew zapisowi umownemu, umowy o abonament teoretycznie zawarte na okres 12 miesięcy zawierane były w praktyce na okres 24 miesięcy. Zdaniem powoda poprzez stosowanie w umowie zapisu ustalającego 12 miesięczny okres trwania umowy w połączeniu z zakwestionowanym postanowieniem wzorca umowy pozwany świadomie wprowadzał klientów w błąd co do faktycznego czasu jej obowiązywania. Takie działanie jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy abonentów nosi w ocenie powoda znamiona klauzuli niedozwolonej.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. W jego ocenie zakwestionowane postanowienie nie ma charakte-

ru klauzuli niedozwolonej. Zapis art. 10 § 8 pkt b regulaminu umowy był jak twierdził pozwany stosowany w akcji promocyjnej na podstawie uzgodnień indywidualnych z abonentem. A więc zarzut powoda, że wskazane postanowienie ma charakter klauzuli niedozwolonej jest nieuzasadniony.

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2004 r. strony podtrzymały stanowiska zaprezentowane w pismach procesowych.

Sąd zobowiązał pozwanego do wykazania stosownymi dokumentami faktu indywidualnych uzgodnień odnośnie swobody wyboru przez konsumenta opcji promocyjnej. Pozwany nie złożył dokumentów wskazanych w zarządzeniu Sądu. Wniósł natomiast o przesłuchanie na rozprawie świadka, pracownika Canal+ Cyfrowy Sp. o.o. celem wykazania, że przedmiotowy zapis był elementem akcji promocyjnej a konsumenci przed zawarciem umowy byli informowani o możliwości wyboru jednej z dwóch opcji przystąpienia do umowy i związanych z tym konsekwencji.

Na rozprawie w dniu 26 maja 2004 r. Sąd dopuścił dowód z zeznań świadka , która zeznała, że przed zawarciem umowy abonent był powiadamiany o możliwości wyboru zasad przystąpienia do umowy. Po wyborze jednego z wariantów nie miał już dalszych możliwości negocjacji i musiał stosować się do postanowień wzorca umowy sformułowanej przez pozwanego.

Strony potwierdziły uprzednio prezentowane stanowiska procesowe.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił co następuje:

Bezspornym w sprawie jest, że do dnia 1 grudnia 2002 r. pozwany w stosunkach z konsumentami stosował kwestionowane przez powoda postanowienie regulaminu umowy o abonament w przypadku gdy konsument przystępując do umowy o abonament wybrał promocyjny wariant umowy. Na etapie negocjacji abonentowi dawano do wyboru możliwość odpłatnego lub nieodpłatnego przystąpienia do umowy informując o skutkach wynikających z zawarcia umowy wg każdego z wariantów. W drodze wzajemnych uzgodnień abonent wybierał jeden z moż-

liwych wariantów. Nie miał już jednak żadnego wpływu na treść postanowień wzorca umowy przedstawionych przez pozwanego po dokonany wyborze wariantu umowy.

W tym stanie faktycznym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd ocenia czy wzorzec umowy zawiera niedozwolone postanowienia umowne. W myśl przepisu art. 385¹ § 1 kc są nimi nie uzgodnione indywidualnie z konsumentem postanowienia umowy, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając interesy konsumenta. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron – w tym cenę lub wynagrodzenie jeżeli zostały wyrażone w sposób jednoznaczny. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść przy zawieraniu umowy konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień przyjętych z wzorca umowy, które kontrahent zaproponował konsumentowi – art. 385¹ § 3 kc. Dotyczy to nie tylko sytuacji, w której konsument jest związany wzorcem umowy bez negocjacji ale i takiej jak w przedmiotowej sprawie, gdy konsument miał możliwość wyboru jednego z dwóch wariantów umowy, jednak podejmując tą decyzję nie ma już możliwości uzgodnienia innych postanowień i związany jest wzorcem umowy zaproponowanym przez kontrahenta. W efekcie decyzji konsumenta dochodzi do inkorporowania do treści umowy postanowień wzorca, na których treść nie ma on już wpływu. Można tu mówić o postanowieniach umowy przyjętych z wzorca. Mimo uzgodnień co do wariantu umowy takich postanowień nie można uznać za uzgodnione indywidualnie.

Pozwany nie wykazał, a z postępowania sądowego nie wynika, że konsumenci mieli rzeczywisty wpływ na treść kwestionowanego przez powoda postanowienia wzorca poza wyborem wariantu umowy, na który się zdecydowali. Nie wystarczy bowiem, że pozwany wykazał, iż konsument dokonywał wyboru w dro-

dze uzgodnień i mógł nie wybrać opcji promocyjnej, jeżeli ostatecznie decydując się na rozwiązanie promocyjne nie miał żadnego wpływu na treść umowy, której postanowienia były przyjmowane z wzorca.

Należy zważyć również, że zakwestionowane postanowienie nakłada wyłącznie na konsumenta w razie nie przedłużenia umowy obowiązek zapłaty określonej sumy nazwanej karą umowną. We wzorcu brak jest postanowienia nakładającego na pozwanego obowiązek zapłaty abonentowi kary umownej w przypadku rezygnacji przez Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o. z kontynuacji umowy.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc oraz art. 385³ pkt 16 kc postanowienie takie jest niedozwolone. Zakaz stosowania takiego postanowienia ma na celu wykluczenie sytuacji, w której pozycja stron umowy ukształtowana jest w sposób asymetryczny.

W ocenie Sądu nałożenie na konsumenta obowiązku zapłaty kary umownej z powodu nie przedłużenia umowy o kolejne 12 miesięcy jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumenta. Wiąże bowiem konsumenta z kontrahentem wbrew jego woli i jest dla niego krzywdzące stanowiąc jaskrawy przykład nadużycia przewagi kontraktowej pozwanego poprzez zastosowanie kwestionowanych pozwem postanowień wzorca. Takie postępowanie narusza zasadę swobody umów oparta na założeniu równorzędności stron ogranicza bowiem prawo konsumenta co do swobody wyboru decyzji dotyczącej dalszego kontynuowania umowy a przez to swobodę wyboru kontrahenta (przynajmniej w czasie najbliższych 12 miesięcy). Prowadzi to do nieważności lub wzruszalności niektórych postanowień wzorców. / Por. Dyrektywę Rady EWG Nr 93/13 z 5.04.1993 r. o niedozwolonych klauzulach konsumenckich/.

W tym stanie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznając, że kwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowanego przez pozwanego w obrocie z konsumentami spełnia przesłanki klauzuli niedozwolonej zakazał jego używania (art. 479⁴² § 1 kpc).

O wysokości wpisu od pozwu i ściąganiu go od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. art. 11 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 111 § 1 pkt 7 kpc.

O publikacji prawomocnego wyroku na koszt pozwanego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono w oparciu o przepis art. 479⁴⁴ kpc.

SSR Witold Rękosiewicz